

zvišana na 11 Din. dnevno, t. j. 330 Din. mesečno. Povišanih draginskih doklad, ki jih moj mož dobi za me, ne štejem, ker bi jih za ženo-neučiteljico ravnotako dobil. »Sijajni« povišek mojih draginskih doklad znaša potemtakem celih 15 Din., ali 60 K mesečno, ali eno zemljo na dan! Vprašala bi samo g. finančnega ministra za skrivnost, kako naj s tema 2 K krijem draginjo, ki smo jo na račun teh »povišic« začutili že pred pol letom! Odgovora zastonj pričakujem, ker ga nihče ne more dati! Še vselej smo bili razočarani ob novih dokladah, ob teh-le zadnjih pa najbolj. Gospoda tam zgoraj! To ravnanje z državni nameščenci je očitno norčevanje! S temi dokladami nam niste pomagali iz zadrege, temveč le našo potrpežljivost postavili na odločilno tehtnico. Vi glejte, kam bo potegnila! — V šoli pa naj govorimo otrokom o pravičnosti kot najlepši čednosti! **Poročena učiteljica.**

— **Kako se fabricirajo ovadbe za disciplinarno postopanje.** »Učit. Tov.« je opravičeno izrazil začudenje, da je bilo 19 disciplinarnih slučajev na dnevnem redu seje Viš. šol. sveta. Kako lahko se do tega pride, evo dokaza: Vladala je v kraju devet let najlepša sloga med županstvom, krajinim šol. svetom in šolskim vodstvom. Bili so v teh odborih večinoma ljudje klerikalnega mišljenja, a brez klerikalne zlobnosti, ter poštenjaki. Prišel je na kaplan, ki je iskal »kakor rjoveč lev« prilike in človeka, da udeleži svoja pristno klerikalna načela. Našel je oboje, ko so se lani bližale občinske volitve. Tu je mal posestnik, brezprimerno častilakomen in vsled tega brezprimerno brezobziren in nespravljaliv. Ta posestnik si je sestavil s kaplanovo pomočjo kandidatno listo iz nizkih in najnižjih: sebe je postavil prvega. Agitiral sta dan in noč: **kaplan niti ni uteznil v šolo.** Kandidat si je pa izbral za agitačno geslo: znižanje davkov ter razlagal, da bo tako dolgo delal, da se **trirazredna šola v občini izpremeni v enorazredno, da ne bo občina imela toliko stroškov.** Stranka »malih« je zmagała z dvema odbornikoma večine. Zgoraj navedeni posestnik je postal župan in začeli so delovati brezobzirno. Kaplan je bil na jesen zaradi raznih deliktov kazenskim potom premeščen, a njegov zli duh živi v občinskem odboru »malih« naprej. Posebno župan in trije njemu po duhu najsorodnejši, so prevzeli nalogo, izvrševati kaplanov »testament«. Sezimo nekoliko nazaj! Novi župan je bil že prej občinski odbornik. L. 1916. si je hotel na neopravičen način pridobiti ameriško podporo, kakor so jo v vojnem času dobivali oni, ki so imeli svojce v Ameriki. Nadučitelj kot občinski tajnik, ga ni hotel v tem podpirati; zato ni nič dobil. Prva zamera! Pozneje je hotel ta človek nepostavim potom pridobiti svoji sestri gostilniško koncesijo. Nadučitelj se ni mogel postaviti proti zakonu in ni hotel prisiliti občinskega pečata na dotično nepravilno sestavljeno prošnjo. Druga zamera! Ko je ta človek sedaj postal župan, je sam kupil smodnika ter si dal na čast — po svojem in nekem drugem fantu — v mraku, na tujem zemljišču, s topiči streliati. Temu je sledila ovadba in — tretja zamera. Nadučitelj se je ob izvolitvi novega župana odpovedal tajništvu: nova zamera. Prvi korak novega župana je bil, da je prejšnjega župana in nadučitelja — tajnika zatožil pri politični oblasti, da sta »nalašč skrila ali pa uničila« neke akte »da bi napravila novemu županu sitnosti.« Čeravno je odstopilvi tajnik izročil nekaj dni prej spricho odbora »malih« novemu županu na podlagi natančnega inventarskega seznama tudi »pogrešane« akte in se je župan drugi dan po ovadbi sam pribral, da je storil obema krivico, vendar ni bil toliko previden — menda vsled svoje ošabnosti — da bi bil ovadbo umaknil. Zato je bil zatožen pri sodišču in kaznovan! Od sedaj pa njegova maščevalnost ne pozna več meje. Zbral je okoli sebe tri naizvestejše pristaše odbornike ter najhujše nasprotnike šole in učiteljstva in je dosegel, da so bili vsi štirje in še peti, tem podoben, izvoljeni od »malih« za člane krajnega šolskega sveta. Tako si je župan zasigural tudi stolec načelstva v krajnem šol. svetu. Sedaj so se spravili nad nadučitelja. Poizvedovali so pri šolarjih in bivših učencih po nadučiteljevih grehih. Kar je bilo dobro, so izporemenili v slabo kar ravno, so pa skrivili in napisali ovadbo ter jo poslali višjemu šolskemu svetu. Brez dvoma je, da bodo pogoreli na cel črti in pri tem iztaknili še posebno razočaranje. Odprto na stoji vprašanje, kaj bo storil višji šolski svet s takim krajnim šolskim svetom, ki že pred svojim nastopom gazil vse zakonito mu naložene dolžnosti do šole. Pričakujemo, da je v novem

»Načrtu šol. zakona« od VI. Radojeviča v členu 191. določeno, da je župan polit. občine predsednik krajnega šolskega sveta. Saj je vendar znano, da so ravno župani večinoma najbolj pronosirane politične osebe. Tako bo šla stala vedno sredi najhujšega političnega meteža, ker stranke se menjajo. Največ bo pri tem trpela šola in učiteljstvo, ki ne bo hotelo izpreminjati svojega prepričanja po političnem barometru. Spomnimo se vendar izreka pokojnega ravnatelja Schreinerja: »Dajte šoli mir in ona vam da moč!«

— **Počitniška potovanja učiteljstva — ugodnosti glede vožnje in prenočišč.** Opozarjamo na današnji članek »Ferjalni Savez in učiteljstvo« in priporočamo vsem okrajnim učiteljskim društvom, naj bi stavila to temo na dnevni red enega prihodnjih zborovanj, ker bi organizacija počitniškega potovanja prinesla mnogo koristi posebno mlajšemu učiteljstvu in bi tudi v stanovskem pogledu pripomogla mnogo k zbliznanju.

— **Ob priliki debate o slabih uspehih v srednjih šolah** se spominjamo F. Finžgarjeve knjige »Študent naj bo«, ki je še danes uvaževanja vredna.

— **Učiteljski mecen.** V Novem Sadu je umrl te dni bivši tov. Aleksander Konjović, učitelj, ki je zapustil vse svoje posestvo **Učiteljskemu Domu** v Novem Sadu. Posestvo obsega 64 jutrov in je vredno nad osem milijonov kron.

— **Pirhi za Velikonoč.** Dekliška šola v Konjicah je nabrala 95.25 Din. za »Jugoslovensko Matico«.

— **Za pirhe** je poslala šolska mladina osnovne šole v Cerknici Jugoslovenski Matici 430 Din.

— **Osemrazredna mestna osnovna šola v Radovljici** je nabrala 305 Din. za pirhe »Jugoslovenski Matici«.

— **Naša šol. mladina** v Babnempolju je nabrala 50 Din za pirhe in kupila zate in svice 100 srečk K. J. S., zelo so radovedni naši malčki ali bo ktera babnempoljska srečka tudi resnično — srečka. Sedaj se pripravljajo na zbirko za gladiuioče ruske otroke, kateri se jim zelo smilijo; že lani so jim podarili 25 Din letos se nadejamo da bo več, dasiravno je tukajšnji šol. okoliš zelo majhen.

— **Šola v Grahovem je nabrala** doslej za Jugoslov. Matico nad 2000 znamk ter za letošnje pirhe 120 Din.

— **Na zadnji seji OZ** v Ljubljani dne 15. p. m. je bil izvoljen odsek za službeno pragmatiko, ki je izredne nujnosti. Člani so: vlad. svet. dr. Rutar, poštni nadkom. Matjašič, rač. rav. v p. Svetek, pis. rav. Zorko, rač. rev. Dolžan, nadp. fin. kontrole Česnik, jetn. nadp. Tumpeli, sod. ofic. Primožič, viš. davč. upr. Bekš (eno mesto ostane rezervirano za zastopstvo Udruženja Jugoslov. učiteljstva.)

— **Na naslov ravnateljstva drž. železnice.** Kakor znano je na božični dan prišel učiteljstvu nalog, da predloži do 31. decembra svoje slike ravnateljstvu drž. žel., da se izdajo uradniške železniške izkaznice, ki dovoljujejo polovično vožnjo. Marsikateri ni imel na razpolago slike in je vsled tega moral iti prej k fotografu. Tako so vložili potem slike 3. in 4. januarja. In zgodilo se je, da nekaj tih ni prejelo železniških legitimacij. Dotični se tedaj ne morejo okoristi ugodnosti, ki sicer veljajo za vse, ter se morajo sedaj o Veliki noči voziti s celimi voznicami ali pa lepo doma ostati. Mi ne moremo trpeti, da se ta krivica godi nekaterim našim tovarišem po krivdi drugih, zato zahtevamo, da se tudi tem **takoj** izdajo železniške izkaznice za državne uradnike.

Vestnik za učiteljsčnike.

— **U Pevski zbor ljubljanskega državnega učiteljskega priredi** na Belo nedeljo, dne 23. t. m. popoldanski izlet na Vrhniko, ki ga združuje s koncertom v Sokolski dvorani. Čisti dohodek je namenjen dijaškemu podpornemu skladu obeh učiteljskih. Pevski zbor šteje okoli 80 mladih navdušenih pevcev in je lep umetniški uspeh koncerta skorajda zagotovljen, ker zbor z redko požrtvovalnostjo vstrajno vadi pod vodstvom svojega glasbenega učitelja E. Adamiča. Vlak odide na Vrhniko ob 13.18. ob 5. uri je koncert, nakar izletniki odidejo peš na postajo Verd od koder se vrnejo v Ljubljano ob 21.52 zvečer. Na izlet in koncert opozarjamo v prvi vrsti učiteljstvo, katerega dolžnost je, da vzpodbuja v idealnem delu svoje bodoče tovariše, na to pa vse, ki žele preživeti v krogu mladih pevcev nekoliko veselih ur.

ORATORIJ ASSUMPTIO.

so proizvajali dne 1. aprila na svojem IV. velikem ljudskem koncertu gojenci in gojenke mariborskega moškega učiteljskega pod vodstvom prof. M. Družoviča, 180

oseb broječi zbor, spremljan od celotne vojaške godbe, ogromna Götzova dvorana, v pravem pomenu besede nabito polna občinstva, med katerim se je nahajal tudi skladatelj H. Sattner, to je bila zunanja slika tega lepo uspelega večera. Lepo jih je bilo gledati, naše bodoče tovariše in tovariše, njih lep nastop in vztrajnost, s katero so zdržali gotovo ne brez napora preko dve uri na odru. **Človek ima lahko v koedukaciji svoje mnenje, a glede petja se je sijajno obnesla.** Žeteti je, da najde g. prof. Družovič tudi takrat, ko bo postalo moško učiteljske res spet samo moško, neki modus, ki mu bo omogočil, to velikopotezno delo nadaljevati.

V osebi prof. Družoviča je res narava srečno združila veliko metodično spretnost in učiteljsko skrupuloznost v najboljšem pomenu besede z ono globoko zasidrano umetniško potenco, ki ji ni do hipnega efekta, temveč zida počasi, a na širokem temelju. Četrty koncert je letošnji in kaka razlika v programu med prvim in letošnjim. In vendar ne pomeni IV. koncert nemogočega skoka, saj je tvoril lanske leto »Povodni mož« in težke ruske pesmi naraven prehod k »Vnebovzetju«.

Res je! Dirigentu Družoviču se pozna, da ubijajo profesorja Družoviča tiste neznane ure začetnega instrumentalnega pouka in mu jemljejo elan, ki ga zahtevamo od dirigenta. A resnica je, da mu je ravno le zato, ker se že leta in leta peča s problemom pouka petja mogoče ustvariti s tako raznolikim materialom: kakor so gojenci, zbor, ki obylada oratorij. Komu se naj bolj čudimo, pevovodji, ki je s svojim smotrenim delom dosegel tako krasne uspehe, ali gojencem, ki so s svojim nastopom pokazali, da so tudi mladi ljudje zmožni velikega, če se le najde spretna roka, ki jih vodi. Koristi, ki jih imajo od učenja in proizvajanja, se gotovo niti ne zavedajo. V zadnjo vrsto ne smemo postaviti velikega pomena absolutne discipline, brezpogojnega prilagodenja posameznika celoti, ki jo zahteva zborovno petje in ki bo navajalo naš naraščaj tudi zunaj v življenju k strogi disciplini in sistematičnemu prosvetnemu delu.

O oratoriju samem in o proizvajanju ne bom izgubljal mnogo besedi. Pri poslušanju oratorija gleda človek nehoti razvoji slovenske glasbe, vidi, kako pomemben predelek tvori skladba v črti navzgor in spozna, da to ni eksperiment, ni skok, temveč velika stavba, ki ni samo za posameznike-izvoljence, temveč za ljudstvo. In ljudstvo-občinstvo bi se navduševalo na tej skladbi mnogo bolj kot se je, če ne bi vladale v Mariboru v tem pogledu tako čudno prečudne razmere, o katerih pa hočem spregovoriti raje na drugem mestu. Orkestru se je silno poznalo, da je imel z zborom samo dve skupni vaji. Že iz pietete do našega največjega muzikalnega dela bi moralo biti več skupnih vaj in nesrečno denarno vprašanje ne bi smelo biti odločilno. Zbor je pel od začetka do konca tako sigurno, da je bila divota. Moški zbor je bil zelo močen, vendar mu je manjkalo včasih fundamenta v basih in uglašenosti v srednjih legah. Ženski zbor je zelo ugajal, a najlepše so se razvijali glasovi v mešanem zboru. Če povdarjam že navedeno dejstvo, da sta bili le dve vaji z orkestrom, je bila tudi dinamika dobra.

Glede solistov moram ugotoviti, da je nastop baritona (g. Štamcar), zelo kvarno vplival na končni efekt. Bil je zelo indisponiran, to je res, pa kljub temu se moram vprašati, ali je imel prof. Družovič srečno roko pri izbiri. Pri takih priložnostih je najboljši solist ravno še dovolj dober. Bolj sta ugajala tenor (g. dr. Ašič) in sopran ge. Družovičeve kot Marija. Čuden kolorit njenega glasu je bil tokrat v lepem skladu z ulogo, briljirala je s svojo gotovo ne majhno tehniko, vendar primanjkuje vokalom jasnosti in tonu srčne topline.

Mislím, da mi letos ni treba izraziti želje, naj g. prof. Družovič vztraja na jasno začrtani in težavni poti, ker sem mnenja, da so uspehi, ki jih žanje, pač najboljša vzpodbuda k nadaljnjemu delovanju.

R. Rakuša.

Književnost in umetnost.

— **Školski pokret.** Mesečni pedagoški časopis, Urednik: Dim. Dž. Dimitrijevič, učitelj — Leskovic. Sadržaj 1. i 2. sv.: Todor I. Jančkov, Mirijevski — M. Majstorovič. Vaspitanje i obrazovanje gluho-nemih. — R. Stefanović. Pisanje i pismeni sastavi u osnovnoj školi. — Marko Petrovič. Pojam o desetnim razlomcima — predavanje Dž. Z. Džordževića. Šta sam govorio. — Čed. M. Todorović. Pedagoška pitanja od Ljub. M. Protića. — Dim. Dž. Dim. Razna obaveštenja.

— **Dr. Josip Tičar. Boj nalezljivim boleznim.** S 17 slikami in 4 tablami v trobarvnem tisku. (Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov X. zv.) 1922 Str. 158. V dobi, ko divjajo najrazličnejše nalezljive bolezni, ki so pomorile že na tisoče naših ljudi, smo knjigo, kakršno je sedaj izdal dr. Tičar, že zdavnaj pogrešali. Dr. Tičar pravi v predgovoru, da jo je spisal v praktične svrhe, kako ohraniti posameznike pred okuženjem, kako je treba ravnati okuženemu, kako je negovati bolnika, ter združeno bojevati proti razširjenju posameznih kužnih bolezni. Natančno je opisal nastanek, razvoj, potek in zdravljenje 29 najbolj razširjenih nalezljivih bolezni (tifus, griza, davica, skrlatinka, koze, drušljivi kašeli, mumps, šen itd.) ter jim pridejal celo vrsto slik, med njim 7 trobarvnih. Prepričani smo, da bo knjiga izvrstno služila

— **k H. Sienkiewiczovi romani v novem prevodu.** Ko smo pred leti dobili sloveče Sienkiewiczove romane v slovenskem prevodu, je vladalo za nje povsod veliko navdušenje, in še danes je po naših javnih knjižnicah živo povpraševanje po njih. Žal, da so razen »Rodbine Polaneških, že vsi razprodani. Malokateri pisatelj je znal pridobiti široke ljudske mase tako kakor Sienkiewicz. Njegovi historični romani so pravi evangelijski nesebični patriotizma; tipi njegovih požrtvovalnih junakov so postali ideal poljske mladine, ki so jo navduševali v težkih dneh nesreče. Sienkiewicz kot romanopisec poznajo dandanes vsi kulturni narodi. Naša čitajoča javnost čuti živo potrebo, da dobi zopet Sienkiewiczova dela v roke. Tiskovna zadruga se je zato odločila ustreči splošni želji in poda Sienkiewiczove romane v novem prevodu prof. dr. Moleta, ako se priklasi zadostno število naročnikov, ki bo izhajal v presledkih po 3-4 tedne v snopiščih po 4 pole in sicer naročnikom za ceno približno 6 dinarjev. Cena celoletnemu romanu bo pozneje v knjigotržstvu višja.

— **k Izveštaj,** sjeđinenog komiteta ruskog društva Crvenoga krsta, Sveruskog ženskog Saveza i Sveruskog Saveza gradova u kraljevini SHS. Beograd — Januar 1922. Štamparija Save Radenkovića i Brata.

— **k »Učiteljska Iskra«, prosvetno-školski časopis** br. 5-6. Sadržaj: 1. Stalni lektarski nadzor od Drag. M. Mihailovića; 2. Suština i cilj vaspitanja od Dr. Voj. R. Mladenovića; 3. Demokratija i školska disciplina (prevod) od Lazara Bjelića; 4. Učiteljstvo i škola na progres od Danila Milanovića; 5. Učiteljstvo i »Nar. Prosveta« od M. Gligoričevića; 6. Čast drugome od Drag. M. Mihailovića; 7. Društveno-prosvetna dokumenta; 8. Književni pregled; 9. Beleške; 10. Bibliografija. Urednik Drag. M. Mihailović, Kragujevac.

— **k »Novi Rod, št. 3.** List za mladino. Vsebina: † Ivan Cankar: Vrabec spomladi; Karel Širok: Polžki; Milčinski: Zgodbe Kraljevića Marka; Lipah: Deček in vrag; Albrecht: Pravljica o dečku, ki je znal peti; Zorec: Pravljica o umetniku; Gradnik: Najboljše hruške. Pouk in zabava. Kotiček malih.

— **k Materinska pomoč zdravemu in bolnemu dojenčku.** Spisal dr. Matija Ambrožič. Knjižica je namenjena v prvi vrsti v uporabo materam, ki jim bo pač izvrstno služila kot pripomoček za pravilno nego zdravemu in bolnemu dojenčku; pisana je lepo, poljudno, opremljena s slikami; razdeljevala se bo po uradnih zdravniških brezplačno materam-porodnicam. Pričakovati je, da se bo smisel za zdravo primerno negovanje dojenčkov, glede katerega obstojajo med narodom še marsikateri napačni, škodljivi nazori, v najugodnejši smeri povzdignili.

— **k Napredak** naučno-pedagoška smotra, izdaje hrvatski pedagoško-književni zbor. Uređuju: Stjepan Ratković, dr. Sigismund Čajkovic i Antun Tunkl. Sadržaj VII.—X. sveska: Teorijska pedagogija. Davorin Trstenjak: Kultura i potrebe. Ljudevit Dvorniković: Iz bilanše naše savremene kulture. Sava Diklić: Temelji i uvjeti etičke svijesti u djece. Praktična pedagogija. Julije Kempf: Oblik raspitivanja u obuci. Danijel Katić: Predavanje u predavanju. Učiteljsko obrazovanje. Dr. Hubert Mayer: Nova nastavna osnova u učiteljskim školama. Književna smotra. Dr. S. Čajkovic: Četvrta čitanka za niže pučke škole u Hrvatskoj i Slavoniji. Obzor po pedagoškom svijetu. Dr. František Drtina i češko učiteljstvo. Iz Francuske pedagoške literature. Manji članci i bilješke. Vježbaonica. August Šenoa. Ponavljanje.

— **k Josip Ribičič: V kraljestvu palčkov.** Ilustriral Černigoj. 12 slik in barvasta naslovna stran. Popularna mladinska igra »V kraljestvu palčkov«, ki se je igrala skoraj po vsej Sloveniji in ki je

doživela povsod vsled svoje ljubkosti izvrstne uspehe, je tako vendar enkrat izbrana v posebni knjigi. Založbi »Jug« vse priznanje, da se je potrudila, da je izdala to prvovrstno mladinsko igro v tako sijajni opremi, kakor je še ni doživela nobena slovenska mladinska knjiga. Ilustracije Černigoja so tako sijajne, kakor jih še nismo videli v slovenski knjigi. Tisk ilustracij je vzoren in pride lepota originalov do polne veljave. Knjigo »V kraljestvu palčkov« priporočamo vsem najtonleje in želimo, da najde lepa knjiga oni odziv, ki ga zasluži, posebno primeren in efektin je za prireditve na naših šolskih odrih.

Naša gospodarska organizacija.

REZERVNI SKLAD.

Prostovoljni organizacijski davek — 1922. (Sklep upravnega odbora Zveze z dne 27. decembra 1918.)

4. izkaz.

Po 155 Din: Učiteljsko društvo za novomeški okraj. Po 57 Din: Učiteljsko — Moste pri Ljubljani. Prispevali so po 5 Din: Darinka Franketova, Ana Tomiščeva, Klota Likarjeva, Iva Krapševa, Karolina Zekrerjeva, Antonija Randlova, Martina Sekulova, Gizela Sedlakova, Kiferle Ivan, Stojković Josip, Završnik ter 2 Din A. G. Po 25 Din: Šolsko vodstvo — Št. Jernej, A. Mervič, ravnatelj v Ribnici na Dolenjskem je poslal 25 Din, ker mu ni bilo mogoče udeležiti se pogreba gospe Fanči Jelenčeve — njej v spomin. Po 20 Din: Šolsko vodstvo — Št. Janž, Dolenjsko; vodstvo osnovne šole v Krškem za Levstik L. in M., Vanič in Zirer a 5 Din; Volavšek Anton — Sv. Ema in Minka Goričanova — Pristava a 10 Din. Po 5 Din: Plesničar Pavel Ljubljana; Michler Ivan — Vrhnika. — Današnji izkaz 347 Din. Prej izkazanih 5507 Din. Skupaj 5854 Din.

5. izkaz.

Po 80 Din: Deška in dekliška nar. šola — Ljutomer. Po 50 Din: Šolsko vodstvo — Toplice pri Zagorju. Po 50 Din: Cerkljani, in sicer a 10 Din: Lapajne Josip, Albrecht Luka, Potočnik Peter, Bohinc Leopold in Marija Piškuričeva. Po 45 Din: Šolsko vodstvo — Raka. Po 30 Din: Učiteljski zbor — Rajhenburg ob Savi; učiteljski zbor — Višnja gora; šolsko vodstvo — Podova pri Mariboru, in sicer: Jug Vinko, Lešnik Joško ter Zinka Trebšetova a 10 Din. Po 25 Din: Jožica Smolčeva — Sv. Gora. Vače pri Litiji. Bravo, vrla Svetogorka! Po 25 Din: Šolsko vodstvo — Ruše. Darovali so a 5 Din: J. Lasbacher, D. Lesjak, I. Stani, A. Ambuš in A. Gornik. Po 50 Din: Šolsko vodstvo — Videm ob Savi. Po 30 Din: Učiteljsko — Št. Rupert, namesto cvetja na grob tovarišici Mimi Grčarjevi; šola — Tržišče pri Mokronogu. Po 22 Din 50 p: Učiteljsko — Šmarjeta ob Pesnici. Prispevali so: Črno Jern, 6 Din 50 p. Blažič Štef, 6 Din. Rom, Osana 5 Din ter Mar. Urbajsova 5 Din. Po 20 Din: Šola — Mokronog; šolsko vodstvo — Št. Janž, Dol. Po 10 Din: Mlakar Fr., Kante Matko, Pretnar Miroslav in Kobal Josip — Ljubljana; »Nekdo« za prvi april — da se naš sovražnik ne bo veselil ter Bibijana Jakšetova — Vransko (potom našega strok. tajništva). Po 8 Din: Učiteljsko — Sv. Duh, p. Sv. Jurij ob Šč. Po 5 Din: Hrovat Kasp. — Šoštanj. — Ta izkaz 610 Din 50 p. Prej izkazanih 5854 Din. Skupaj 6464 Din 50 p.

Tovariši in tovarišice! Upam trdno, da se boste po novem izplačilu 1. aprila in 1. maja t. l. v mnogobrojnem številu odzvali na besede, katere sem govoril na I. pokrajinski skupščini v Rogaški Slatini. S tem, da organizacijo svojo vedno rad podpiram, ljubim in častim svoj stan, mu vrata v svobodo odpiram.

Zdravo!

Ivan Petrič,

Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Iz naše organizacije.

Društvene vesti.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je imelo svoj občni zbor dne 9. febr. v Ormožu ob dobri udeležbi, akoravno je izostalo več neopravičencev; popolnoma nezastopana je bila le ena šola.

Iz tajnikovega poročila je posneti, da je vse tuokrajno učiteljsko včlanjeno v društvo, ter šteje isto 50 rednih in 4 častne člane. V preteklem društvenem letu je društvo štirikrat zborovalo pri dobrem obisku, ter imelo 7 predavanj. Imeli smo dva smrtna slučaja: naš častni član Da-

vorin Trstenjak, umrl 10. februarja 1921 v Zagrebu, ter tovarišica Marija Preskerjeva, umrla 4. decembra 1921; njen življenjski zapis je podal pri tem zborovanju društveni tajnik.

Blagajnik je izkazal 11.211 K 13 vin. dohodkov, 10.716 K 08 vin. izdatkov, torej prebitka 492 K 33 vin. Udnina se določi na 300 K.

Sprejelo se je več važnih sklepov, kakor v zadevi: a) prošnji za bojezenske dopuste, b) zasedanja učnih mest brez razpisa, c) naročitev »Zvončka« za šolske knjižnice, d) pobiranja denarja med šolsko mladino, e) objave neudeležencev zborovanj društvena zborovanja so za vsakega uda obvezna.

Na novo so pristopili: Bitenc Rado in Brenčič Vinko, učitelja na Rumeču; Pur Drago, učitelj pri Sv. Tomažu; Verčkovnik Josip, učitelj pri Sv. Lenartu; Čišelman Roza, učiteljica pri Svetinjah in Hiti Zora, učiteljica ročnih del v Središču.

Novi odbor je sestavljen sledeče: predsednik Josip Rajšp, podpredsednik Anton Porekar, tajnik Adolf Rosina, tajnika namestnik Jakob Preindl, blagajnik Drago Pinterič, blag. nam. Martin Salamun, odbor, namestnice Angela Porekarjeva, Ana Trstenjakova in Ida Rajšpova; pregledovalca računov sta Ljudevit Mussek in Ivan Najžer.

+ SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ je imelo svoj občni zbor dne 23. februarja 1922 na Gomilskem. Tovariš podpredsednik pozdravi navzoče ter govori o rajnkemu predsedniku I. Jakšetu in njegovih velikih zaslugah za učiteljsko društvo. Ko se prečitajo dopisi, sledi poročilo tajnice in blagajničarke. Članarina se določi pri prihodnjem zborovanju.

Volitev novega odbora se je vršila po listkih. Izvoljeni so bili: Dorče Koch, predsednik; Ivan Zotter, podpredsednik; Adela Železnik, blagajničarka; M. Lavrič, tajnica; Rado Mejovšek, Minka Miklič, Ivan Urek, odborniki; Ferdo Rosenstein in Marija Wudlerjeva, namestnika.

+ GORNJEGRADSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj občni zbor dne 4. sušca na Rečici. Udeležba dobra.

Predsednik omenja zaroko našega kralja z rumunsko princezino Marijo ter nie velik pomen za našo državo. Navzoči vzkliznejo zaročencema na čast: »Živela!«

Društveno poročilo za l. 1921 poda predsednik. Zborovali smo trikrat. Enkrat smo hospitirali pri risanju, trikrat smo imeli predavanje. Društvo je pristopilo z enim delcem k »Tvornici učil«. Med letom je pristopilo 7 novih članov, preselil se je eden, začasno črtana sta dva, ker nista poravnala članarine. Sedaj nas je 28 članov.

Blagajnikovo poročilo je odpadlo, ker je bil blagajničar odsoten.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

Društvene zadeve. a) Agitacijo za »Samopomoč« prevzame tov. Veit. b) »Zvonček« se po možnosti podpira. Čula se je pa pritožba, da se na naročilo ni poslalo ne listov, ne dalo odgovora. c) Bloki za »Učit. konvikt« se se razpečavajo; tov. Zdolšek in Veninškova prevzame razprodajo blokov za »Pedag. did. krožek« v Mariboru. d) Članarina za l. 1922 se določi na 280 K. Od teh ostane 20 K v fondu, ki je namenjen za razne podpore, da ne bo sitnega beračenja, ki nas samo ponižuje (predlog tov. Korbana).

Načrt zakona o narodnih šolah kritikuje tov. Dolinar in tov. Rainerjeva. Skupno poročilo zaključí predsednik.

Metoda v pouku srbohrvaščine. Tov. Rainer nam je kratko in pregledno podal navodila, kako je uporabljati »Prvo srbsko čitanko«.

Volitev novega odbora. Potrjen je bil stari odbor: predsednik V. Pulko, podpredsednik Terčak, blagajnik Sotlar, tajnica Ivana Černe, odbornika pa Korban in Sotlarjeva.

Služajnosti. Razgovor o šolskih zemljislihih. Predlog, da plača 10 Din vsak, kdor neopravičeno izostane od zborovanja, je bil z veliko večino sprejet. Prihodnje zborovanje najnika najbrž v Ljubnem. — Po zborovanju je obdaril tov. Papst nekatere tovariše s svojimi slikarskimi proizvodi, ki so vsled svoje krasote vzbujali splošno občudovanje.

+ LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO ODSEK LOGAŠKI je zborovalo dne 4. marca v Dol. Logatcu. Navzočih 27 članov — ostali so se vsi opravičili.

Tovariš Štravs, ki je, pooblaščen po zadnjem občenem zboru, sklical zborovanje, pozdravi vse navzoče, predvsem novega okr. šol. nadzornika Leop. Puncuha, ki se je kot tovariš udeležil našega zboro-

vanja. Tov. nadzornik izrazi željo, naj imamo vanj zaupanje in nas pozivlja k skupnemu, složnemu delu na polju kulture. — Za poročevalko se izvoli tovarišica Jožica Premrovova.

Odobrenje zadnjega zapisnika. Zapisnik se prečita in odobri s pripombo, da so naše resolucije, sklenjene pri zadnjem zborovanju, sprejete.

Poročilo predsedstva. Tov. Štravs nam poda par lepih misli, pojasni pomen in namen učiteljske organizacije. Tov. Česnik predlaga, naj društvo povabi one učne osebe našega okraja, ki se niso včlanile, k pristopu. Sprejeto. — Na to prečita tov. Štravs pismo tov. Kocijančiča, preds. društva »Učit. Samopomoči«. »Uč. Samopomoč« je za nas važno gospodarsko društvo, zato ga priporoča vsem tovarišem in tovarišicam. Kdor želi postati član »Samopomoči«, naj se javi tovarišu Štravs iz Dol. Logatca, kjer dobi vse potrebne podatke.

Novi šolski zakon. Radojevičev načrt šolskega zakona ne odgovarja našim načelom, zato se je tudi log. učit. društvo odzvalo pozivu »Poverjeništvu UJU« in določilo referente o novem načrtu zakona. Referirali so: tov. Stegovec: »Sola in pouk«, tov. Doljak: »Uprava šolstva«, tov. Štravs: »Učit. osebje«. Po živahni debati, v katero so posegli tov. Česnik in tov. Znidaršič, pa tudi mlajši tovariši in tovarišice, so se sprejeli izpremenjalni predlogi, ki se odpošljejo na pristojno mesto.

Odsek pravilnik. Iz tehničnih razlogov se log. učit. društvo ne cepi. Razdelilo se je le v dva odseka. Izdelal se je nov pravilnik, ki natančno določa delokrog posameznih odsekov. Predlog tov. Česnika, naj se posam. sekciji log. učit. društva ne imenujeta »odsek«, temveč »krožek« — se sprejme. — Predsednik glavnega odbora prečita § 19 društ. pravil., posamezne točke krožkovega poslovnika — kar se soglasno odobri.

Volitev v krožek. Glasom društvenih pravil je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik tov. Štravs, podpredsednik tov. Doljak, tajnica tov. Avrelja Vrezeceva, blagajničarka tov. Kozamernikova.

Predlogi: Pevski zbor: Tov. Kozamernikova predlaga, naj se ustanovi pevski zbor log. krožka. Predlog se sprejme in za pevovodjo izvoli tov. Hladnik iz Zirov.

Nabiranje denarja po šolah: Na »Poverjeništvu UJU« se odpošlje resolucija glede preprečenja nabiranja denarja po šolah in to iz vzgojnih ozir. — Po končanem dnevnem redu zaključí predsednik lepo uspelo zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ je zborovalo 5. marca 1922 ob pol 10. uri v šolskem poslopju v Laškem. Kljub preklici v »Uč. Tov.« z dne 2. marca, da se vrši občni zbor na Zidanem mostu, smo zborovali v Laškem, ker bi mnogi tovariši dobili list s preklicom prepozno v roke. Učiteljsko v krajih bliže železnice pa je bilo pravočasno obveščeno o kraju zborovanja. Zborovanje ni bilo tako dobro obiskano kakor navadno. Navzočih je bilo le 42 članov in članic. Kot vzrok se je smatralo to, da se je nekaterim tovarišem zdelo Laško vsled večje oddaljenosti manj ugodno za zborovanje kakor Zidanmost, nekaterim drugim pa bi zopet ta ne bil ugajal.

Načrt šol. zakona. Po čitanju zapisnika govori tov. predsednik o Radojevičevem zakonskem načrtu in poudarja zlasti še nekatere točke, ki so za nas nesprejemljive. Brzjavni protesti, ki jih je poslal ministru prosvete in glavnemu odboru UJU v Beogradu, se naknadno odobrijo. — Med dopisi je poziv učiteljskemu, naj zbira naročnino za Zvonček. — V drugem dopisu poroča meščansko-šolsko učiteljsko, da si je ustanovilo lastno učit. društvo, obenem pa priporoča svojim članom, da ostanejo ti še nadalje tudi člani okr. učit. društva. — Glede nabiranja denarja v razne svrhe po šolah so zborovalci mnenja, da bi se to nabiranje prepovedalo. Izjemo naj tvorí le zbirka za Jugoslovensko Matico za velikonoečne priuhe. Prijave novih članov k »Učit. Samopomoči« sprejema tov. Tori iz Trboveli. — Pri našem društvu so včlanjeni 103 člani. Eden je izstopil, 1 učiteljica pa je organizirana pri Slomškovi zvezi. — Letošnja članarina je določena na 8 Din mesečno.

Predavanje tov. Milka Jeršeta je vsled predavateljeve obolevosti odpadlo. Za A. Gradišnikov spomenik. Iz dosedanje v to določene zbirke se bo pozkusilo čim prej postaviti nagrobni spomenik umrlemu tovarišu Zornu. — Za Armin Gradišnikov spomenik bo društvo prispevalo z 200 Din iz društvene blagajne. — Tov. blagajnik omeni nekatere pritožbe članov, ki ne prejemajo redno

stanovskih listov, ozir. jih prejemajo na napačne naslove.

Prihodnje zborovanje se vrši 6. maja t. l. na Dolu, in to ob vsakem vremenu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— Kočevje: tov. T.: Vašo dopisnico o 7% vojnem posojilo, ki ste jo odposlali 31. 10. 1921, smo prejeli 6. IV. 1922 dasi nosi poštni pečat z dne 2. XI. 1921.

— Guštani. M.: Dvojni tisk je nemogoč, ker so tehniške ovire. Vabil ne moremo opustiti: poročila okr. učit. društva bi nam pa prihranila lahko mnogo prostora, če bi se hoteli poročevalci ozirati na naša navodila, a vsakdo hoče imeti od svojega društva obširno poročilo v listu in da vrede takoi v list. Drugo ob priliki.

— Trbovje. Vašo dopisnico smo izročili blagajniku Učiteljskega konvikta, ki objavi svoto, ko jo prejme.

— Hrastnik. Društvena poročila pridejo polagoma na vrsto, a prosimo potrpljenja zaradi prostora. Ob tej priliki ponovno prosimo za kratka poročila.

Nove knjige in druge publikacije.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikallje, tiskovine i. t. d. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Frančiškanska ulica št. 6.

— kpl Josip Tičar. Boj nalezljivim bolezim. Založba Tiskovne zadruge v Ljubljani. Cena 10 Din., po pošti 75 para več.

— kpl Vahimo vse ljubitelje zgodovinskih romanov, da se takoj priglase potom dopisnice kot naročniki na Sienkiewiczov roman »Z ognjem in mečem.« Priglasi naj se pošiljajo na Tiskovno zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Način plačevanja naročnine se bo sporočil naknadno. Zahtevajte seznam vseh knjig Tiskovne zadruge. — Knjige oddaja tudi na mesečne obroke.

— kpl Učiteljska ručna biblioteka, br. 3, ureduje: Dušan Ružič, učitelj. — Dr. Paia Rodosavlievič: Moderni planovi za proučevanje djaka. 8 Din. Izdavačka knjižarnica učit. d. d. »Natošević« u Novem Sadu.

— kpl Izdanje Psihičkog društva »Novo sunce« u Osijeku. Knjiga prva, Okulizma u svijetu umnika. Pribrao i dopunio prof. Gejza Krnić. Naklada društva. Tisak Gradjanske tiskare u Osijeku.

— kpl V kraljestvu palčkov, otroška igra s petjem v 3 dejanjih. Spisal Josip Ribičič, glasbene točke uglasbil Ivan Grbec. Založba »Jug.« v Ljubljani. Pred Škofijo 21. Cena 15 Din. — O delu se iznegovorimo.

— kpl Srbske narodne pripovedke. Preložil Fran Erjavec. Založila Učiteljska tiskarna. Cena 18 Din.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!“

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Štev. 1482 o. š. sv.

RAZPIS DVEH NADUČITELJSKIH SLUŽB.

Po naročilu višjega šolskega sveta z dne 30. marca 1922. štev. 2546 se razpisuje za stalno nameščenje:

1. nadučiteljsko mesto na šestrazredni deški osnovni šoli v Ribnici. S to šolo je združena tudi obrtna nadaljevalna šola.

2. mesto nadučiteljice na šestrazredni dekliški osnovni šoli v Ribnici. (Vl. razred te šole je začasno združen s Vl. razredom deške šole).

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo najkasneje do dne

30. aprila 1922

po predpisani službeni poti pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Kočevju.

dne 5. aprila 1922.

Predsednik: dr. Fr. Ogrin l. r.

Štev. 836.

RAZPIS.

Vsled dovoljenja višjega šolskega sveta z dne 27. marca 1922. štev. 3138 razpisujem učiteljsko službo na petrazredni ljudski šoli v Krškem za učiteljico.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati do dne 4. maja 1922 po predpisani službeni poti.

Okrajni šolski svet v Krškem.

dne 4. aprila 1922.

Predsednik: P. Svetec s. r.